

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХИ

(Өң мұһим дәвирлири вә илмий мәсиллири)

Умумий билим беридиған мектепләрниң
ижтимаий-гуманитарлиқ йөнилишидики
11-синиплири үчүн дәрислик

Толуктурулуп, қайта ишлөнгөн
иккинчи нәшри

*Қазақстан Жумһурийити Билим вә
пән министрлиги тәстиқлигән*

Алмута “Мектеп” 2011

УДК 373.167.1(075.3)

ББК 63.3(5Каз)я72

Қ17

Дәріслик муәллиплири:

М. Қойгелдиев, Ө. Төлеубаев, Ж. Қасымбаев,
Т. Далаева, Е. Қалиева

Тәржиманлар: *Ғ. Исрайилов, Ш. Баратов*

Шәртлик бәлгүләр:

❓ — соал вә тапшуруқлар

★ — мураккәп соал вә тапшуруқлар

! — ядинларда сақланлар

✓ — дикқәт ағдурунлар

📄 — дәвир һөжжәтлири

📖 — кошумчә һөжжәтләр

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Sprachwissenschaft
Bonn-Schweig
- Bibliothek -

2012/4106

Қ17 Қазақстан тарихи: Өң муһим дәвирлири вә илмий мәси-
лилири: Умумий билим беридиган мектепләрнин ижтимаий-
гуманитарлик йөнилишидики 11-синиплири үчүн дәрислик /
М. Қойгелдиев, Ө. Төлеубаев, Ж. Қасымбаев в.б. — Толуқт., қайта
ишл. 2-нәшри. — Алмута: Мектеп, 2011. — 304 б., сур.

ISBN 978-601-293-403-8

К 4306020600-069 29(1)-11
404(05)-11

УДК 373.167.1(075.3)

ББК 63.3(5Каз)я72

© Қойгелдиев М., Төлеубаев Ө., Қасымбаев Ж.,
Далаева Т., Қалиева Е., 2007

© Тәржиманлар: Исрайилов Ғ., Баратов Ш., 2007

© Сәдвақасов А., муқавиниң
безөндүрүлүши, 2007

© “Мектеп” нәшрияти, бөдий безәк, 2011

Пүткүл һоқуқлири қоғдалған

Нәширгә аит мүлкый һоқуқлар

“Мектеп” нәшриятига төәллуқ

ISBN 978-601-293-403-8

К2
4.40
(2, 2011) М

МҮНДӘРИЖӘ

Мукәддимә	3
-----------------	---

I бап. ҚАЗАҚ ХӘЛҚИНИҢ МУСТӘҚИЛЛИК ЙОЛИДИКИ МИЛЛИЙ-АЗАТЛИҚ КҮРИШИ

§ 1. Қазақстандики миллий-азатлиқ һәрикәтләрниң төрәккият басқучлири, алаһидиликлири, тарихий өһмийити	5
§ 2. Қазақ хәлқиниң жуңғар басқунчилириға қарши азатлиқ күриши	10
§ 3. XVIII әсирниң иккинчи йеримидики Россия мустәмликичилигиге қарши миллий-азатлиқ һәрикәтләр	17
§ 4. XIX әсирниң биринчи йеримидики миллий-азатлиқ һәрикәтләр	23
§ 5. Исатай Тайман оғли вә Махамбет Өтемиһ оғли башлиған Ички (Бөкей) ордидики миллий-азатлиқ қозғилаң	30
§ 6. XIX әсирниң оттурисидики қазақ чарвилириниң падиша һөкүмитиниң мустәмликичилик сәяситиге қарши күриши	37
§ 7. 1868—1870-жж. Урал, Торғай вә Манғистав қазақлириниң мустәмликичиликкә қарши күриши	43
§ 8. 1905—1907-жиллардики инқилап дәвридики Қазақстан	50
§ 9. 1916-жилки Қазақстандики миллий-азатлиқ қозғилаң	53
§ 10. 1917-жилки инқилап дәвридики Қазақстан	59
§ 11. XX әсирниң 20—80-жиллиридики қозғилаңлар, һәрикәтләр	65

II бап. XX ӘСИРНИҢ БЕШИДИКИ ҚАЗАҚСТАНДИКИ СӘЯСИЙ ПАРТИЯЛӘР ВӘ ЕҚИМЛАР

§ 12. 1900—1917-жж. Россия вә Қазақстандики ижтимаий-сәясий өһвал	73
§ 13. Қазақстандики сәясий партияләр	78
§ 14. Алашорда вә Түркстан автономиялири	86

III бап. 1920—1930-жж. ҚАЗАҚСТАННИҢ СӘЯСИЙ ВӘ ИХТИСАДИЙ ӨБВАЛИ

§ 15. Қазақстандики коллективләштүрүш	91
§ 16. Голощекин геноциди вә қазақ авулиниң пажиәси	96
§ 17. Қазақстандики индустрияләштүрүш	101
§ 18. Һәсрәтлик жиллар	107

IV бап. 1920—1930-жж. МӘДӨНИЙ БАЯТ

§ 19. Сәясий маарип вә мәктәп системисиниң тәшкिलлиниши	110
§ 20. Қазақстанда кәспий билим бериш системисиниң шәкиллиниши	116
§ 21. Илим-пәнниң төрәккияти	121
§§ 22—23. XX ә. 20—30-жиллиридики Қазақстан әдәбияти вә сәнъити	125

V бап. ҚАЗАҚСТАНДА ЯШАЙДИҒАН БАШҚА ЭТНОСЛУҚ ТОПЛАР

§ 24. Падиша һакимийитинин көчүп-қоңуш сөясити	136
§ 25. Кеңеш һакимийитиниң көчүп-қоңуш сөясити. Хеликләр депортацияси ..	142
§ 26. Кеңеш дәвридики планлиқ миграцияләр	149
§ 27. Көп милләтлик Қаззақстан	152
§ 28. Қаззақстан хәлки Ассамблеяси	158

VI бап. ҚАЗАҚСТАНДИКИ ПАРТИЯ ВӘ КОМСОМОЛ ЯШЛАР ТӨШКИЛАТЛИРИ

§ 29. 1920—1930-жиллардики Қаззақстандики партия органилири	167
§ 30. Улуқ Вәтән уруши жиллиридики Қаззақстан	171
§ 31. 1940—1980-жж. Қаззақстанниң жәмийәтлик һаяти	176
§ 32. Қаззақстандики комсомол яшлар вә пионер төшкيلاتлири	195

VII бап. ҚАЗАҚ ДИАСПОРИСИ

§ 33. Диаспорология вә диаспора чүшәнчилири. Қаззақ хәлки бир қисминин чәткә көчүш дәврилири	200
§ 34. МДҒ вә жирақ чәтәлләрдики қаззақлар	207
§ 35. Қаззақларниң дунявий қурултейи	212
§ 36. Чәтәлләрдики қаззақларниң ата маканиға қайтиш муаммалари	217

VIII бап. ҚАЗАҚ ХӘЛҚИНИҢ ЭТНОГРАФИЯСИ

§ 37. Қаззақлардики әнъәнивий чарвичилиқ вә деханчилиқ	223
§ 38. Қаззақ хәлкиниң әнъәнивий әй кәсипчилиги вә һүнәрвәнчилиги	230
§§ 39—40. Қаззақ хәлкиниң әнъәнивий маддий мәдәнийити	233
§ 41. Қаззақ хәлкиниң урпи-адәтлири вә әнъәнилири	242

IX бап. МУСТӘҚИЛ ҚАЗАҚСТАН ЖҰМҒУРИЙИТИ (1991—2011-жж.)

§ 42. Қаззақстан Жұмғурийитиниң сөясий системисидики өзгиришләр	248
§ 43. Қаззақстандиқи сайлам системиси	257
§ 44. Базар ихтисади мунасивәтлири	262
§ 45. Қаззақстан вә дунявий бирләшмә	274
§ 46. Мустәқил Қаззақстанниң мәдәнийити	281
Хронологиялик көрсәткүч	289
Аталғулар луғити	295
Әдәбиятлар тизими	300